

UDK:336.225.64:339.562
Bibliid 1451-3188, 8 (2009)
Год VIII, бр. 29–30, стр. 71–76
Изворни научни рад

Проф. др Хасиба ХРУСТИЋ¹

ПОРЕСКИ ТРЕТМАН УВОЗА РОБЕ ОД СТРАНЕ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА-ПУТНИКА КОЈИ ПУТУЈУ ИЗ ТРЕЋИХ ЗЕМАЉА У ЕУ

ABSTRACT

The European Union is establishing Community tax-exemption arrangements for the non-commercial importation of goods by travellers in respect of intra-Community travel and travel between Member States and third countries (non-member countries). The system applies to goods imported in the personal luggage of persons travelling from countries or territories where the harmonised rules on value added tax (VAT) and excise duty, respectively, do not apply. The exemptions are the monetary thresholds or the quantitative limits which travellers from third countries may import tax-free into the EU.

Кључне речи: Пореско ослобођење, некомерцијални увоз, треће земље, новчани праг, алкохол, дуван.

1) СВРХА

Директивом Савета 2007/74/ЕЗ о ослобађању плаћања пореза на додату вредност (ПДВ) и акциза на увоз робе која чини лични пртљак лица која путују из трећих земаља утврђен је систем ослобађања од плаћања ових пореза у Заједници када се ради о некомерцијалном увозу робе између држава чланица ЕУ и трећих земаља.² Овом директивом укинута је

¹ Институт за међународну политику и привреду, Београд.

² “Council Directive 2007/74/EC of 20 December 2007 on the exemption from value added tax and excise duty of goods imported by persons travelling from third countries”, *Official Journal*, L 346 of 29. 12. 2007.

Директива Савета 69/169/ЕЕЗ о хармонизацији одредби закона, уредби и административне праксе која се тиче ослобађања о плаћању пореза на промет и акциза на увоз производа за лични пртљаг од стране путника у међународном путничком саобраћају. Изузећа од опорезивања подразумевају ограничења новчане вредности (монетарни праг) или квантитативне лимите на увоз производа од стране физичких лица-путника из трећих земаља у ЕУ. Уведене пореске олакшице ограничене су само на некомерцијални увоз од стране путника с обзиром на чињеницу да су ти производи већ опорезовани у земљама у којима су купљени, чиме се избегава дупло опорезивање. Поред тога, увођење пореских олакшица на увоз производа за лични пртљаг путника у систему Заједнице било је нужно и ради даљег регулисања пореског третмана овог питања у односима између трећих земаља и Заједнице. Имајући у виду велики број амандмана на Директиву 69/169/ЕЕЦ, али и неопходну адаптацију ове директиве према проширењу чланства ЕУ и успостављању нових спољних граница Заједнице, као и поједностављење извесних одредби у сврху јасније примене, била је оправдана њена комплетна ревизија, укидање и замена усвајањем нове директиве. Квантитативна ограничења и праг новчане вредности који су предмет ослобађања одраз су текућих потреба држава чланица. Последње повећање новчаног прага било је 1994. године, те је заиста захтевало свођење у реалне вредности. Затим, лакоћа шопинга у иностранству би могла да буде узрок проблема у државама чланицама ЕУ које се граниче са трећим земљама у којима су цене великог броја производа знатно ниже. Зато је било потребно успостављање нижег новчаног прага на увоз производа који чине лични пртљаг приликом путовања, изузев путовања ваздушним и морским саобраћајем. Даље, било је сасвим прихватљиво да се одреде и ограничења на увоз пива. Квантитативни лимит за парфеме, кафу и чај је укинут државама чланицама је остављено да уреде ниже лимите у погледу прага новчаног износа за децу и да искључе од ослобађања одређена лица испод старосне границе када се ради о увозу дувана и алкохолна пића, превасходно ради здравствене заштите.

II) MEPE EY

“Council Directive 2007/74/EC of 20 December 2007 on the exemption from value added tax and excise duty of goods imported by persons travelling from third countries”; “Council Directive 69/169/EEC of 28 May 1969 on the harmonisation of provisions laid down by Law”; “Regulation or Administrative Action relating to exemption from turnover tax and excise duty on imports in international travel”.

III) САДРЖАЈ

Директивом 2007/74/ЕЗ утврђено је ослобођење од плаћања ПДВ и акцизних дажбина на увоз производа некомерцијалног карактера који чине лични пртљаг путника, а који су купљени у трећој земљи, односно територији на којој се не примењују хармонизована правила Заједнице о ПДВ и акцизама. „Трећа земља” је било која земља која није држава чланица ЕУ. Што се тиче Фискалног споразума између Француске и Кнежевине Монако од 18. маја 1963 и Споразума о пријатељским и суседским односима између Италије и Републике Сан Марино од 31 марта 1939, Монако и Сан Марино не сматрају се трећим земљама када се ради о наплати акциза; ‘Територија на којој се не примењују правила Заједнице у вези са ПДВ и акцизама је било која територија, изузев територије треће земље, на којој се не примењује Директива 2006/112/ЕЗ или Директива 92/12/ЕЕЗ.³

У погледу споразума између Владе Велике Британије и Острва Ман о царинама, акцизама и другим сличним питањима од 15. октобра 1979, Острво Ман не сматра се територијом на којој се не примењују правила Заједнице о ПДВ или акцизама. За примену ослобођења, увозом некомерцијалног карактера сматра се:

- (а) повремени увоз производа који чини лични пртљаг;
- (б) лична или породична употреба тих производа од стране путника.

Природа и квантитет тих производа не сме да указује на комерцијални карактер увоза. Квантитативна ограничења на увоз некомерцијалног карактера односи се на дуванске производе и алкохолна пића. Ослобођење на увоз дуванских производа и алкохолних пића не примењује се на путнике испод 17 година старости. Почевши од 2012. године, и сваке четврте године после, Европска комисија је дужна да Савет ЕУ извештава о примени Директиве 2007/74/ЕЗ, са пропратним одговарајућим предлогом амандмана уколико је потребно.

Монетарно ограничење

Држава чланица ће ослободити од плаћања ПДВ и акциза некомерцијални увоз производа чија укупна новчана вредност не прелази 300 евра по особи. У случају авионског или морског саобраћаја, праг

³ “Directive 2006/112/EC”, OJ L 347, 11. 12. 2006, p. 1. Директива је измењена усвајањем Директиве 2006/138/EC Видети: “Directive 2006/138/EC”, OJ L 384, 29. 12. 2006, p. 92.

новчане вредности је 430 евра. Држава чланица може одредити нижи новчани праг за путнике испод 15 година старости, с тим да не може бити нижи од 150 евра. Монетарни праг примењује се за све купљене производе у личном пртљагу а не за сваки појединачни. Ослобођење утврђено Директивом 2007/74/ЕЗ не примењује се на вредност купљених производа у личном пртљагу путника, привремено увезених или ре-увезених ради привременог извоза, и на вредност медицинских производа за личне потребе путника. Држава чланица може да пропише да се ПДВ и акцизе не неплаћују на увоз производа када је износ пореза нижи од 10 евра.

Квантитативна ограничења за дуван и дуванске производе

Држава чланица ће ослобађати од плаћања ПДВ и акциза некомерцијални увоз дуванских производа који су предмет следећих максималних или минималних квантитативних ограничења:

- 200 цигарета или 40 цигарета;
- 100 цигарилоса или 20 цигарилоса;
- 50 цигара или 10 цигара;
- 250 грама дувана за пушење или 50 грама дувана за пушење.

Држава чланица може да пропише разлике у погледу ограничења између путника у ваздушном и другим врстама саобраћаја с тим да та ограничења не буду нижа од напред наведених. Цигарилоси су цигаре максималне тежине од 3 грама појединачно. Изузетно, Аустрија може, докле год се порески систем у швајцарској енклави Самнаунтал разликује од важећег у другим деловима швајцарског кантона *Graubünden*, примењивати нижи квантитативни лимит за дуван и дуванске производе за путнике који те производе директно уносе из швајцарске енклаве Самнаунтал на територију ове државе чланице.

Квантитативна ограничења за алкохол и алкохолна пића

Од плаћања ПДВ и акциза ослобођен је некомерцијални увоз одређених врста алкохола и алкохолних пића у ЕУ, али у оквиру следећих квантитативних ограничења:

- укупно до једног литра алкохола и алкохолних пића јачине преко 22° вол. или до два литра дестилисаног или неденатурисаног етил алкохола јачине 80% вол. и више;

– укупно до два литра алкохола и алкохолних пића јачине која не прелази 22° вол.

Квантитативно ослобођење од плаћања ПДВ и акциза на увоз пива је максимално 16 литара, односно 4 литра минимално.

Посебни случајеви

Од плаћања ПДВ и акциза ВАТ у друмском превозу путника, ослобођен је увоз купљеног горива у стандардном резервоару возила и 10 литара горива у преносивом резервоару, без обзира на новчану вредност. Као изузетак, државе чланице могу прописати нижа квантитативна ограничења за ослобађања на увоз за пограничне раднике, лица са сталним боравком лоцираним близу граница Заједнице и за групни превоз који се користи у међународном саобраћају. То нарочито важи за Аустрију која се граничи са територијом Самнаунтал, швајцарском енклавом чији специфични порески систем садржи значајно ниже опорезивање у односу на остале делове Швајцарске. Држава чланица може прописати нижи новчани износ или квантитативне лимите, или обоје, у случају путника следећих категорија:⁴

(а) који су резиденти у пограничним зонама државне границе (фронтнер зоне); (б) радника чије место рада је лоцирано у пограничним зонама; (в) који користе групни превоз за путовање из треће земље или територије на којој се не примењују хармонизована правила Заједнице о ПДВ и акцизама. ‘Погранична зона’ је зона која у ваздушној линији не прелази више од 15 километара од државне границе државе чланице, лоцирана на локалној административној области као њен саставни део.

Конверзија у евро

За државе чланице које нису усвојиле евро као своју валуту, новчани праг изражен у националној валути ће се конвертовати у евро, чиме се обезбеђује једнак порески третман прописаних ограничења на територији Заједнице. Девизни курс евра у односу на друге националне валуте који се примењује у Директиви 2007/74/ЕЗ утврђује се једном, на годишњем нивоу, и то по стопи која је на снази првог радног дана у месецу октобру. Податак о томе се објављује у *Official Journal of the European Union* и примењује се почевши од 1. јануара наредне године. Државе чланице могу

⁴ “Directive 2007/74/EC”, Ch. III, Special Case, Articles 13-15.

заокружити износ у националној валути који је повезан са конверзијом у евре с тим да то заокружење не прелази 5 евра. Такође, могу задржати новчани праг на снази уколико би конверзија одговарајућег износа у националној валути конверзијом у евре била резултат промене мање од 5% или снижавања датог ослобађања.

IV) ДАТУМ СТУПАЊА НА СНАГУ

Директива 2007/74/ЕЗ ступила је на снагу даном објављивања у *Official Journal of the European Union* (29. 12. 2007), а примењује се од 1. децембра 2008. године. Дакле, државе чланице биле су дужне да усагласе своје прописе и административну праксу са донетом директивом до 1. децембра 2008.

V) ИЗВОР

- *Official Journal* L 346 of 29. 12. 2007; OJ L 133, 04. 06. 1969.

VI) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом, Република Србија се обавезала да ће током процеса придруживања свој унутрашњи правни систем ускладити са важећим правним нормама ЕУ. У Споразуму, у поглављу који се односи на „Политике сарадње”, важно место заузима члан 100, којим је предвиђена сарадња у области опорезивања, укључујући мере усмерене ка даљој реформи фискалног система и реструктурирању пореске управе ради ефективније наплате јавних прихода и борбе против пореске утаје.⁵ Споразум има за циљ усвајање нових регулатива у прелазном периоду у трајању од шест година, те с тим у вези би свакако и одредбе Директиве 2007/74/ЕЗ требало имплементирати у постојеће пореске прописе.

⁵ „Споразум о стабилизацији и придруживању“, *Службени лист РС*, број 83/2008.